

**Projev Miloše Vystrčila,
předsedy Senátu Parlamentu ČR,
u příležitosti Dne památky obětí holocaustu
a předcházení zločinům proti lidskosti
Senát Parlamentu České republiky,
27. ledna 2026**

Vážení přeživší, jejich blízcí, dámy a pánové,
vážení kolegové senátoři a senátorky,
vzácní hosté,

před 81 lety osvobodila Rudá armáda koncentrační a vyhlazovací tábor Auschwitz-Birkenau, Osvětim. V táboře v té době bylo více než sedm a půl tisíce totálně vyčerpaných a vyhladovělých vězňů. V táboře bylo nalezeno osm tun lidských vlasů. V táboře bylo za dobu jeho existence zlikvidováno – ano, bylo zlikvidováno – to je to správné slovo – 1 500 000 lidí, z toho 250 000 byly děti a mladiství a z toho více než 200 000 bylo židovského původu. Koncentrační tábor Osvětim se totiž stal na rozkaz Himmlera centrem masového vraždění Židů a následně i Romů a Sintů, centrem genocidy Židů, centrem holocaustu.

My si dnes tu událost připomínáme a jsem přesvědčen, že je naší povinností si položit otázku, jakým sdělením jsou ty události, které se děly ve druhé světové válce, pro dnešek.

Po druhé světové válce si celá řada zemí uvědomila, že je nutné udělat něco pro to, abychom snížili riziko dalších válek a genocidy. A tak jsme se rozhodli, že budeme tvořit svět založený na pravidlech. Ne snad proto, že bychom si mysleli, že všichni a za všech okolností budou pravidla dodržovat. Tak tomu není a asi nikdy nebude. Ale je faktem a prokázanou skutečností, že pokud si stanovíme pravidla, tak to mezi námi zvyšuje důvěru a snižuje riziko, že dojde ke konfliktům, že dojde k napadání slabšího silnějším, nebo že dojde k tomu, že velký se bude povyšovat nad malého. Otázkou nyní je, zda jsme schopni i v dnešní době dosáhnout toho, aby byla pravidla dodržována. Zda jsme schopni dosáhnout toho a domluvit se, že svět založený na pravidlech snižuje riziko konfliktu, snižuje riziko toho, že převládnou emoce nebo síla a moc.

Zda to dokážeme, záleží na nás. Záleží na tom, zda si dostatečně silně dokážeme připomínat naši minulost. A záleží také na tom, do jaké míry a jakým způsobem budeme zacházet s naší odpovědností. Václav Havel – a nebyl to jenom Václav Havel – kdysi napsal, že odpovědnost nelze kázat, že odpovědnost musíme nést. Musíme ji nést v sobě a musíme s ní pracovat.

Chci vám všem popřát, abychom si toto v den tohoto smutného výročí uvědomili. Abychom dokázali dělat všechno pro to, abychom i do budoucna zajistili nedotknutelnost životů, nedotknutelnost svobody a nedotknutelnost vlastnictví. Pokud toto dokážeme, potom máme naději, že budou ve světě nadále vládnout pravidla a že riziko konfliktů a válek, riziko převahy emocí a riziko převahy síly nad spravedlností nezvítězí.

Děkuji vám všem, kteří jste k tomu přispěli a kteří jste k tomu ochotni nadále přispívat.

Čest památce těm, kteří položili své životy, kteří byli obětováni, kteří byli upáleni, kteří přišli o své nejbližší, protože nám dali ten nejlepší odkaz a nejlepší poučení. Tak si toho vážme a využívejme toho pro dobu dnešní.

Děkuji Vám za pozornost.